

10. Juli 2009

Cubaneren, der har fundet sig selv

Skrevet af: Peter H. Larsen

Den cubanske pianist, Roberto Fonseca, var lidt af et scoop for festivalen, og han viste improvisatorisk begavelse af format og en utrolig spændstighed i alle facetter af spillet onsdag aften i Haveselskabets Have. En onsdag, der desuden bød på Fredrik Lundins nye hillbillygruppe og Lotte Ankers fortsatte søgen

Hvis man skal dømme efter den udenlandske jazzpresses omtaler, så er de to mest fremtrædende saxofonister, vi har i Danmark, Fredrik Lundin og Lotte Anker. Jesper Thilo er folkeeje herhjemme, men mainstreammusikken - og dermed Thilo - har ikke den udenlandske jazzpresses bevågenhed. Den fokuserer på musikere, som meget langt fra er folkeeje, og for Lundins og Ankers vedkommende er der jo tale om decideret eksklusive og avancerede musikere.

Og dog: sine mange avancerede projekter til trods synes Lundin også at slås for at komme ud af eksklusiviteten. Der er altid referencer tilbage til den klassiske jazz i et Lundin-projekt, og i hans seneste, som han gav en prøve på ved en festivalkoncert i Kgs. Have onsdag, søger han endda inspiration i rødderne til den amerikanske musik, som kun kan beskrives som jazzens grandfætre: oldtime, country og Hillbilly er løsenordene for den gruppe, han sammen med sin private og musikalske partner, Trine-Lise Væring, har kaldt Offpiste Gurus. Hvordan de nu end deler ansvaret mellem sig - og måske også guitaristen Rune Funch - så er både tekster og musik helt konceptuelt udsprunget af disse amerikanske genrer, hvor ligefremme melodier ledsager tekster om menneskets løjerlige kamp for at vinde lidt livserfaring.

Alene titlerne fortæller os det: »The Checkout Girl and the Highway Patrol Man«, »Match in the Patch«, »She's Got Balls«, »I Wanna Go Back«. Jordnær poesi i noget, der nærmer sig amerikanske sædeskildringer, alle konciperet i Puggaardsgade i København men udført, så de ville kunne spilles til udelt fornøjelse ved en hvilken som helst sammenkomst på en village fairground i Appalacherne.

Sådan et koncept gør det lidt overflødigt at have en mening om, hvorvidt Fredrik Lundin fortsat er »vores store, yngre tenorsaxofonist«. Vægten i gruppen ligger på Værings vokale foredrag, der balancerer fint mellem det ægte og det ironiske, og de solistiske indslag er sparsomme både i antal og udstrækning. Ikke desto viste Lundin fremragende spil på baryton og blæste godt igennem på tenoren, mens Rune Funch - nylig DMA-modtager på crossover- fronten - viste sit store klangrepertoire, og Jeppe Gram holdt de specielle grooves godt i gang.

Determineret Lotte Anker

Om Offpiste Gurus kommer til at udgøre mere end en parentes i Lundins musikerkarriere, kan der naturligvis kun gisnes om, men helt sikkert er det, at Lotte Anker nu gennem en snes år særdeles determineret har søgt et ståsted mellem free jazzen og den moderne partiturmusik, og jeg tvivler på, at hun nogensinde vil forlade denne søgen. Hendes samarbejde de sidste to år med den engelske guitarist, elektronika- og lydmand, Fred Frith, har ført hende endnu dybere ind i skabelsen af en musik, der kan forekomme intuitiv og totalimproviseret, men hvis grundlag og virkemidler langt fra er valgt ud fra den 'free form', som vi kendte fra avantgardejazzen i 60'erne.

Ankers nye projekt er en indspilning med Frith og den dansk-engelske trio, Figura Ensemble, der har specialiseret sig i helt ny musik. Indspilningen fandt sted onsdag aften ved en festivaloptræden på Borups Højskole, men anmelderens daglige beholdning af modtagelighed var efter en lang festivaldag opbrugt efter

første sæt, hvor Anker og Frith alene udvekslede indfald i fire kortere stykker. Heri lå styrken i de to musikeres sikre greb om virkemidlerne - Anker primært på tenor og sopran - og i deres evne til at give plads for hinanden. Der skete dét, der bør ske, hvis sådan et forsøg skal være vellykket: dét, der for en overfladisk betragtning synes at være ikke-musik, blev til musik. De, der mener, free jazzen døde allerede i slutningen af 60'erne, kan have ret, i og med forsøgene med ren anarki viste sig frugtesløse, men free jazzen lever heldigvis i videre i et meget mere bevidst slægtskab med moderne partiturmusik, især i Europa. Hverken Cecil Taylor eller John Cage har levet forgæves. >

Fonseca - et scoop

Forinden havde man på festivalen, blandt meget, meget andet, kunnet tilbringe tid med cubansk musik af den slags, der slægter jazzen på.

Besøget i Haveselskabets Have af den cubanske pianist Roberto Fonseca var et af >festivalens ret få scoop, når det gælder disciplinen 'besøg af fremtrædende musikere, vi aldrig før har hørt herhjemme'.

Fonseca, der også er leder af det fortsatte Buena Vista Social Club-projekt, hører som landsmændene Gonzalo Rubalcaba og David Virelles til de cubanske pianister, der gerne tager udgangspunkt i jazzens formsprog. Vi fik meget solospil og måske lidt mindre 'Cuba Libre'-stemning, end en del af publikum havde forventet, men Fonseca viste sig ikke desto mindre speciel som solist, > fordi han i modsætning til Rubalcaba og Virelles endnu ikke er 'korrumperet' af jazz og europæisk musik. Hans figurspil er mere 'ubesmittet' cubansk, står måske ikke så stærkt i nuanceringerne men viser alligevel en improvisatorisk begavelse af format og en utrolig spændstighed i alle facetter af spillet, også i de mere opskruede tempi, og så evnede han helt at gøre sig fri af sentimentaliteten i et requiem for en nyligt afdød cubansk bassist, jeg ikke opfangede navnet på.

Med til at opretholde den rytmiske spænding var også trommeslageren Joel Hierrezuela og slagtpøjspilleren Ramsés Rodríguez, mens altsaxofoniten Javer Zalba ikke helt holdt mål med de øvrige i gruppen.

Der var arrangeret dansegulv foran scenen, men ingen betrødte det. Denne observatørs gæt er, at respekten for Fonseca var for stor, og at man ikke ville slippe kontakten med detaljerne i hans spil. I øvrigt kan man sagtens sidde ned og danse indvendig. Dét gjorde jeg.

>

Fredrik Lundins Offpiste Gurus, Kgs. Have onsdag

Lotte Anker/Fred Frith (første sæt), Borups Højskole onsdag

Roberto Fonseca Group, Haveselskabets Have onsdag >

Source URL: <http://www.information.dk/197185>